

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTENYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.
A szombati számokra helyben és vidéken:
Az óbecsei melléklettel együtt félévenként 2 korona,
mélkül félévenként 1 korona 60 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
PIÓK-SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Óbecse, belvárosi plébánia. Telefonszám 48.
Kéziratok Lem adatnak vissza. — Hirdetések
Árszabály szerint.

Akié a föld, azé az ország.

Évtizedekre menő tanulmányozás és munkálkodás előzte meg és juttatja kezünkbe „A kié a föld, azé az ország” című röpiratot, amely munkában a „Porszem” álnév alá rejtőző szerző, azzal a régen vajdó s már mintegy tengeri kigyó módjára fejlődött aktuális kérdéssel foglalkozik, a mely egész közgazdasági és állampolitikai életünket lekötöni látszik: hogy t. i. társadalmunknak miként volna lehetséges gazdaság-politikai téren egészségesebb irányban haladni!

Mert bizony, nincsen mit tagadni, Magyarország közgazdasági és különösen állampolitikai beléletében már rég idő óta sajtó és orvoslásra váró fájdalmas nyílt sebek vannak. Annaira jutottunk már, hogy emiatt az ország népén bizonyos nyugtalanság is mutatkozik; és mivel a gyógyítás módszere ismeretlen, az igazi orvosság tehát ma sincsen meg, a kivánt egészséges haladás helyett majdnem teljes stagnálás észlelhető hazánkban.

A kivándorlás nagy aránya — noha most legalább is egyidőre szünetel — gondolkodóba ejthet minden igaz hazafit; a kivándorlás továbbá a terjedő egygyermekrendszer, népünk számát mindjobban csökkenti.

Es e mellett a nagyurányu népkirándorlás mellett egyik baj váltja fel a másikat; olybá tűnik fel előttünk a haza ügye, mintha a nemzet magamagával is meghasonlott volna. Minden téren annyira megváltoztak közgazdasági és állampolitikai viszonyaink, hogy a sorstól leginkább sujtottak a bekövetkezett drágaság következtében is ma sokkal nehezebben tudnak existálni, mint valaha.

Közgazdasági helyzetünk tehát a helyett, hogy megfelelő mértékben javult volna, folyton rosszabbodik, mert a nép szegényedése, különösen az egyik oldalon, a kisemberek részén, bár érdekükben elég sok történt már, élesen szembeötlő. A középbirtokos osztály helyzete sem irigyléreméltó; nem különösen a magyar gentryé, a kit minden oldalról támogatnak a „jóakaró” uzorások.

A magyar mágnás sem lehet sorával olyan elégedett, mint hajdan volt, a küzdelem korszakában él már hosszabb idő óta ő is, ugyszintén a nem mágnás nagybirtokos is és csupán a bevándorolt új földesur az egyedüli,

a kinek a magyar föld busás jövedelmet biztosít.

Es amidőn így alakulnak a mi gazdasági viszonyaink, parlamentáris életünk se egészséges többé.

A mióta a közjogi viták vezetik a törvényhozást és ennek rovására a közgazdasági érdekek, a tulajdonképeni éltető erők háttérbe szorultak, azóta a magyar nemzetnek mind több az ellensége úgy a belföldön, mint a külföldön. A nemzetiségek ugyanis mindjobban és könnyebben vérszemet kapnak, — mert sokszor széthuz, a helyett hogy összefogna és összetartana a magyar, — akár van joguk hozzá, akár nincs és ezzel a cselekedetükkel lépten nyomon nehezítik is a mi helyzetünket. — Így kerülhet a magyar faj még abba a dilemmába is, hogy esetleg a jobb idők bekövetkeztével sem lesz képes majd a nemzetiségeket megfélemezni. Különösen pedig akkor, ha ezeket most még nagyobb erőre engedjük jutni; mert hát mi a cél a nemzetiségeknél? Megbontani a magyar állam területi és politikai egységét, hogy azután, ha már elég erőt nyernek, nyílt ellenségként legyen alkalmuk föllépni!

Amint már ebből is látható, azon a téren mozog szerző munkája, amely a hazafias politikai sajtót és minden józan politikust is oly sokszor foglalkoztatott.

Munkájának főalapozmája az, hogy Magyarországon mindenképpel okos és céltudatos állampolitikai, gazdasági és különösen viszonyainknak megfelelő magyar birtokpolitikát kell és pedig lehetőleg azonnal végrehajtani.

Erős magyar érzelmű parasztbirtokos osztályra, azaz a mostaninál anyagi és erkölcsi tekintetben jóval erősebb és életképebb kisbirtokos osztályra van szükség.

Szerző ugyanis csakis akkor remél teljesen egészséges irányu gazdasági birtokpolitikát, ha a birtokmegosztás a mostaninál megfelelőbb lesz. Különben pedig további pusztulástól fél, reájött ugyanis arra a nyomra és csapásra, amely bennünket főleg a galíciai bevándorlók sokasága következtében mindjobban gyengébbé tesz.

A Felvidék nagy része és különösen az ország keleti része teljesen kötve érzi magát a bevándorlók sokasága által. A külföldről bevándoroltak vagyonosodnak, kivásárolják a

kisbirtokost épen úgy, mint a nagyobb, vagyonuk hatványozott mértékben szaporodik, ugyanakkor, amikor a mi pusztulásunkat az elhémült hárangok jelzik.

Isten és a világ előtt tartozunk felelősséggel azért, hogy ennyire hagytuk jutni a mi édes hazánkat és ebből konkluzió is az: vagy nem törődünk szent és nemzeti ügyünkkel és pusztulunk tovább is, vagy pedig azonnal összeszedjük minden erőnket és a legkisebb kunyhó emberét is — ha az a mi vértünk — felkaroljuk és mintegy ujjá alakítjuk a mi hazánkat, azt a földet, amelyet őseink vérről áztattak.

Szegény gazdagok.

A zentai gazdagok szerénytelensége.

A múlt héten Zentáról egy 13 tagú küldöttség járt Darányi miniszternél, hogy neki a város diszpolgári oklevelét kézbesítse. Ennek átadása után egy kérvényt is tették le a földművelésügyi miniszter elé egy gazdaköri otthon építéséhez szükséges államsegély kieszközlése végett. Darányi állítólag megígérte, hogy „az ügyet személyesen fogja tanulmányozni és elintézni” a küldöttség pedig „azzal a benyomással távozott, hogy az államsegély iránti kérése nem talál süket fülekre.”

Hát ehhez a kérvényhez nekünk is volna szavunk. Megbízható forrásból értesültünk, hogy a kérdéses összeg 25 ezer korona.

Szerintünk erre az államsegélyre a kérelmezők épenséggel nem szorulnak de arra különös érdemeket nem is szereztek.

Zentán mindeuki tudja, hogy a Gazdakör tagjai ugyszólván kivétel nélkül a vágyonós osztályhoz tartoznak. Vannak közöttük milliomos emberek, olyanok, kik hetnyolcozszáz láné földdel rendelkeznek. A kisgazdák, a társadalom emé dolgozó méhei nincsennek közöttük. Az államsegélyt tehát tulajdonképen a zentai nagybirtokosok kérik. Ezek pedig talán senkivel sem fogják elhittetni, hogy a segélyre rászorulnak.

Né higgye valaki, hogy az irigység beszél belőlünk. Csak a szívünk fáj, mikor egyrészt a közpénzek ily okatlan poecskolását, másrészt azokat az Istenképmására teremtett emberhez méltatlan, egészségtelen, dőhos odukat látjuk, melyekben a szegény munkáscsaládok kénytelenek nyomorogni, penészedni.

Az igazság megköveteli, hogy a közpénzeket elsősorban azokra fordítsuk, kik a segítségre leginkább rászorulnak. A közpénzeknek — miként a vizeknek — természetesen a mélységeket kell keresniük, betölteniük. Sajnos azonban, hogy rendeltetésüknek igen sokszor nem felelnek meg. Itt a kiálló példa előttünk!

Mikor pár év előtt Zentán a szegény emberek Kosárfonó Szövetkezetét alapítottak, 600 korona államsegélyt kaptak. Többre

nem tellett. Mikor az évek óta sürgetett munkáslakások építése végre-valahára a megvalósulás stádiumába jutott, még mindig tömérdek szegény család marad hajlék nélkül, mert — állítólag — több munkásház építésére pénz nincsen. A kigazdák évek óta sürgetik a szövetkezeti gabonaraktárak felállítását, hogy aratás után ne legyenek kénytelenek a gabonaárak mesterséges leszorítása folytán termésüket potom áron elpocsékolni. Németországban a kormány pár év előtt 5 millió márkát áldozott erre a célra, — nálunk ilyesmire a közpénzekből nem tellik. Ellenben Zenta város leggazdagabb emberei egy köri helyiség építésére kérnek 25 ezer koronát és — van reményük arra, hogy azt megkapják.

Ugyan mi címen? Talán azért, mert a Zentai Gazdakör tagjai a letűnt szabadkómives — zsidó — liberális kormányoknak mindenkor hűségese szavazatszámítói voltak? Talán azért, mert most is türik maguk között, sőt vezető szerephez juttatják a Krisztoffly pénzével megvesztegetett darabontokat? Talán azért, mert a mezőgazdaság fejlesztése helyett — mi hivatásuk volna — csak politizálnak és kaszinóznak? Talán azért, mert mikor a közügyek áldozatot követelnek — tisztelet a kivételeknek — épen ők a legfukarabbak?

Azt hisszük, e kérdésekre a miniszter ur megtalálja majd a feleletet, ha az ügyet „személyesen fogja tanulmányozni.“ Mi bizunk „a kisemberek atyjá“-nak sokszor tapasztalt méltányosságérzetében és hisszük, hogy a kért 25 ezer koronát jobb célra is tudja majd felhasználni.

Mi keresztény szociálisták programunk 7. pontja értelmében „követeljük a közpénzekkel való becsületes és szigorúan takarékos gazdálkodást.“ Ez a program teszi kötelességünké, hogy hasonló esetekben tiltakozó szavunkat mindenkor felemeljük.

Nem vagyunk babonások, a 13-as számhoz nem fűzünk baljósítatot, de most az egyszer kívánjuk, hogy a 13 tagú küldöttség dagadó reményeit zsurgorítsa semmivé a megérdemelt csalódás.

A Dmke szabadkai ipari szakosztálya.

A Dmke szabadkai ipari szakosztályának megalakulását előkészítő bizottság tegnap délelőtt tartotta meg Podmaniczky Endre báró elnöklelte alatt ülését a szabadkai nemzeti kaszinó dísztermében.

Az elnöklő báró rövid szavakkal ismertette az értekezlet célját, s felhívta Aczél Henrik titkárt, terjessze elő jelentését a szakosztály megalakítása ügyében eddig tett lépésekről, s a jegyzőkönyv vezetésével megbizta dr. Szeifert Ernőt.

A titkár jelentése után szóltak a megalakulás ügyéhez: Toncs Gusztáv, Reizner Lajos dr., Vajda felsőleányiskolai igazgató, Pásztori Endre dr., Krizse József dr., Dugovics Imre.

A felszólamlások után kimondatott, hogy a megalakuló gyűlés május 31-én, délelőtt 11 órakor lesz a nemzeti kaszinó dísztermében lesz melyen az igazgató tanácsot megválasszák.

Elhatározott még, hogy a szakosztály emlékalbumát augusztus hó folyamán adja ki. Ezen album a szakelődők munkáiban a szabadkai ipari szakosztály programját s a program megvalósítására szükséges eszközöknek ismertetését foglalja magában. Az értekezlet végül köszönetet szavaz Podmaniczky Endre bárónak az ügy érdekében kifejtett buzgóságáért s az értekezlet vezetéséért.

Miért mer minden jöttment packázni velünk, többségben levő, magyar katolikusokkal? Mert nincs erős sajtónk. Ha nincs, hát legyen! Lesz, csak lépjenek be mindnyájan a

KATH. SAJTÓEGYESÜLETBE

Bokányi Szabadkán.

Nehogy azt gondolja a mélyen tisztelt demokrata párt és vezére, hogy csak a papok hisznek még Istenben, csak a papok küzdenek még a vallásért, kijelentem, hogy egyáltalán nem vagyok pap, de nem vagyok demokrata sem, sőt még csak keresztény szociálta sem vagyok, de vagyok katolikus, ki hitét „hiszi“ is.

De hogy ne sokat ömlengjek itt, (mint ahogyan Bokányi kőfaragó ur tette) kijelentem, hogy ámbár tudtam, hogy hová megyek, kit hallgatok, katolikus létemre elmentem Bokányi ur beszédjére. Ott izzadtam a demokratákkal együtt, mégpedig kutyául. Szükségesnek tartom azonban kijelenteni, hogy nem Bokányi ur nagy (?) személye, avagy nagyszerű (?) eseménye vonzott oda, mert az engem egyiksem érdekel, hanem az, hogy mit fog mondani „rólu“ (mert ámbár nem vagyok bejegyzett keresztény szociálta, oda tartozónak tartom magam) és mit fog mondani „magáról.“ Nem akarom itt sorra venni, s megdönteni az ő nemzetboldogító (?) érveit, nem akarok itt egyszerűen egyórást beszédet megcáfolni, csak sikeréről és még egy más dolgról akarok szólni.

Tehát a hatása, a sikere milyen volt? Tudom jól, hogy a zsidó lapok. Bokányit isteníteni fogják, mert azt mondta, hogyha vallást kellene választania elsősorban zsidó lenne; tudom, hogy a demokrata lapok azt fogják mondani, hogy páratlanul sokan voltak, sőt lehet, hogy még arra is fognak vetemedni, hogy még Bokányi is elég nagy-nak találta a megjelent demokraták számát. Ez kérem, előre jelzem szörnyű nagyítás, mert nemhogy Bokányi ur elégnék találta volna őket, de én, keresztény szociálta létemre keveseltem. Elegen voltak, de Bokányi beszéde alkalmából, a vörösök számához arányítva, kevesen voltak.

Ennyit a sikerre vonatkozólag. Most még egy megjegyzést kockáztatok, most sem cáflok, ámbár volna mit, mert Bokányi ur sok olyat modott, amit csak egy kőfaragó szájából lehet elfogadni. Tehát egy megjegyzést Bokányi urra és beszédére.

Minden jóízű ember megbotránkozott az ő botrányos személyeskedésein. Az egész beszéd csak ő róla szólt, csak őt dicsőítette s csak elvétve szólt az Istenről, a papokról, a papákról, a királyokról s a népről, de különösen beszédének főcéljáról, a keresztény szociálizmusról nyíltan alig szólt. Ugy lát-szik, nem merete az almát megrágni, csak kóstolgatta. Tehát botrányosan személyeskedett. Összehozta magát dr. Prohászka Ottokár püspökkel; fölhozta az ő nagy kitűnőségét (?) s annyira botrányosan dicsérőleg nyilatkozott saját magáról, hogy kénytelen voltam egy nagyot mordulni, hogy — no nézd a szegény ördögöt, mennyire dicséri magát pedig tudhatná, hogy az öndicséret...! Fölhozta, hogy Prohászka Ottó püspököt fölszólítja egy vitára (melynek tárgya egy dr. Prohászka ur által írt könyv igazságának megvitatása lett volna) és az nem mert vele kimenni. Egy püspök, egy doktor egy kőfaragóval!

Hogy bárki bármit szól erre, az nekem mindegy, de én csak azt tartom, hogyan jön a csizma az asztalra! Hogy jön Bokányi Dezső ahhoz, hogy egyáltalán kőfaragó léte dr. Prohászka Ottó székesfehérvári püspököt vitára szólítsa fel? Maradjon suszter a kaptafánál, a kőfaragó pedig a kőfaragásnál és ne iparkodjon odajutni, ahová el nem juthat, de különösen ne dicsérje magát oly botrányos szemtelenséggel, mert ez minden jóízű emberben határtalan visszahatást szül nemcsak a személy, de az eszme iránt is.

Ezen sorokat ajánlom a mélyen tisztelt kőfaragó ur figyelmébe.

*

Ezen sorokat kaptuk egy jelenvoltól. A magunk részéről szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy Prohászka dr. püspök urról mondott állításai szemenszedett hazugságok, s csak a buták vehették készpénznek. Bokányi, a stréber különben lejobban

jellemezte üres haszontalan stréberségét az-zal, hogy egész beszédében saját magát magasztalta. Az ő személye a butító maszlagos nadragulya.

VITA

SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHION GYÓGYVIZ.

Orvosilag ajánlva: Húgsavas diathesis, köszvény-, cukorbetegség-, gyomor-, vese- és húgyhólyag bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borvíz páratlan!

:: Bővebb felvilágosítással szolgál a ::

Központi iroda: Budapest, V., Lipót-körút 29. sz.

Kapható Rukovina Nándor, Farkas J. és Sztojkovics utócai urak fűszerkeskedéseikben. 50-21

Czipész-sztrájk Szabadkán.

Tulajdonképen sztrájknek nem nevezhető, mert a munkások az összes munkaadókkal szemben nem állítottak fel követeléseket, s így a mai váratlan általános beszüntetését a munkának igazolatlanul tartják a munkaadók.

A beltéri cipézmunkaadóktól követeltek béremelést. Az alkudozások folyamán egy céget bojkottáltak.

Erre a munkaadók közös értekezletet tartottak s írásban kötelezték magukat, hogy a bojkottra kizárással felelnek. Erre nem került volna azonban minden műhelyben a sor, annál inkább sem, mert volt néhány mester, akik tekintettel a közelgő pünkösdi ünnepekre vonakodtak a kizárásba belemenni. Szombaton este a munkaadók ilyen körülmények között a sztrájkra nem is gondolhattak.

Ma reggel azonban a munkások nem mentek dolgozni. Délután a főkapitánynál szóval bejelentették a sztrájkot, munkabéremelést hozva föl okuk. Minthogy azonban a sztrájk bejelentése nem volt szabályszerű, a főkapitány nem vette tudomásul, s utasította őket, hogy holnap írásban jelentsék be a sztrájkot, a követelésekkel együtt, s nevezék meg a tárgyalással megbízott segédekét.

H I R E K.

Tájékoztató.

Május 28. A szabadkai kath. kör nyári táncvigalma, a kör saját helyiségeiben.

Május 30. A Kossuth asztaltársaság majálisa, a városi erdőben. Kezdeté este 8 órakor.

— **A bérmaut.** Városv Gyula dr. érsek őxellentája május hó 23-án Érsekcsanakon, 24-én Bajszentivánon osztotta ki a bérmlás szentségét. Május hó 24-én vasárnap székhelyére érkezik vissza, hol 27 ig marad. Mikor is Szabadkára utazik. Május hó 28-án Szabadkán, 29-én Bajmokon, 30-án Bácsszentistvánon és Szilágyiban lesz a bérmlás.

— **A betegsegélyző jubileuma** A szabadkai betegsegélyző pénztár igazgatósága szombaton este az intézet megalapításának tizenöt éves évfordulója alkalmából, Gálffy Dezső vendéglőjében, bankettet rendezett, melyen az igazgatóság teljes számában megjelent. Az első felköszöntőt Klein Adolf dr. mondotta az elnök igazgató. Nánay Mihályra. Nánay Mihály Klein Anolf dr-t és az orvosokat éltette. Blum dr. Gálffy Györgyöt éltette. Mezei Izsó dr. és Novák József dr. az igazgatóságra, Nánay Fierszt Istvánra emelték poharaikat. Felköszöntötték még Laskait Horvát Mátyást, A lakomából Klein Adolf dr. indítványára üdvöző táviratot kül-

döttek Harkányi miniszteri titkárnak, aki Szabadkán, az intézet működését veszélyeztető egyenetlenkedéseket igazságos és tapintatos közbenjárásával megszüntette.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszter a ludasi dalárda alapszabályait ellátta a bemutatási záradékkal.

— **A doroszlói új orgona.** Knézy Péter, doroszlói plébános új orgonával örvendeztette meg híveit. A kilencvázatos orgonát az Aogszter-cég szállította. Az orgonát a szakértők, Braunhofner militicsi kántor és Kersch Mihály tegnap vizsgálták meg, minden tekintetben kifogástalannak és így átvehetőnek nyilvánították ki.

— **Üzletek hétórai zárása.** A divat és rövidáru kereskedők megállapodtak abban, hogy június hó elsejétől kezdve augusztus hó 31-ig üzleteiket, a szombati nap kivételével este 7 órakor zárják.

— **Házasság.** Lyubenovity J. Dragolyub derék és törekvő órásmester f. hó 28-án csütörtökön vezeti oltárhoz a helybeli gör. keleti templomban Dimitrievity Milan helybeli aranyműves bájos és művelt leányát Danicát.

— **Hamis pénz.** Ujszivác községben és a környékbeli falvakban nagymennyiségű hamis pénz van forgalomban. Különösen husz és ötven koronás papírpénz van igen elterjedve. Az utánzatok valóságos művészettel készültek és csak alapos megfigyelés után különböztethetők meg az eredetiektől. A csendőrség erélyes nyomozást indított, azonban mindeddig minden eredmény nélkül.

— **Aki a föld, azé az ország.** Ezen érdekes művel, nagy fontosságánál fogva vezércikkünkben foglalkozunk. Megérdemli, hogy nagyon sok olvasója legyen. Megrendelhető Budapesten, Hornyánszky Viktor nyomdájában és minden könyvkereskedésben. Ara 2 korona.

— **Kiesett a vonatból.** Gallavarschnig Károly, vasúti vonatvezető kalauz tegnap hajnalban a Zomborból Szabadkára érkező vonattal utazott, mint vonatvezető. A tavankuti állomáson túl, valószínűleg a nyitva levő kocsiból kibukott. A vonat az őt megállította s a személyzet felvette a szerencsétlenül járt, súlyos zúzódásokat szenvedett de eszméletlenül levő vezetőt. Szabadkán tegnap az orvosok nem bíztak életben maradásához, ma délután azonban állapotában javulás állt be s biznak felépülésében.

— **Sikkasztó péksegéd.** A nagyszentmiklósi rendőrség táviratilag értesítette rendőrségünket, hogy Gyorgyevics János, ottani péksegéd 300 korona elikkasztása után megszökött.

— **Üzletáthelyezés.** A nagyérdemű közönség szives tudomására adom, hogy bádigos üzletemet május hó 1-től a Kazinczy-utcából Kölcsey-utca 254 számú saját házamba (posta után második) helyeztem át. **Abrasits Mihály,** 396—12—5 épület-bádigos.

Hol a becsület?

Mi keresztény szociálisták becsületes küzdelemmel megyünk bele az igazi munkaszabadság kivívásának harcába, s viszont joggal elvárjuk, hogy a társadalom minden hasznos tényezője megállja velünk szemben a becsületesség színvonalát.

A szabadkai Fazekas és Molcer cégek Zentán a parókia építését felvállalták és annak építését megkezdték 1907. év őszén. A parókia fele részben elkészült és tető alá jutott, anélkül, hogy ott hazátlan „bitangok” dolgoztak volna. Eppen azért megdöbbent bennünket a zentai „Egyetértés” c. lap 1908. május 21-iki száma, mely jelzi, hogy husz munkást minden alapos ok nélkül elbocsájtottak s helyettük a hazátlan „bitangok” vették el a munkát.

Első sorban kérdezzük Fazekas urat, legyen szives nekünk felvilágosítást adni, hogy miért történt ez, holott mi tudjuk azt,

hogy a szerződésben ki van kötve, hogy még keresztény szociálista munkások vannak, addig nem alkalmaznak hazátlan bitangokat. Előre elvagyunk készülve a legrövidebb válaszra. Fazekas ur nem okolható mert hiszen alvállalatba adta ki az építkezést, és így nem arra fekteti a súlyt, hogy kik dolgoznak ott, hanem hogy ott a munka a szerződés lejártáig készen legyen. Ez a válasz nem elégít minket ki, első sorban azért, mert ha ki is adják a munkát alvállalatban, a vállalkozó uraknak azokat a bizonyos akkordos mestereket ki kell oktatni a szerződés mibenlétéről. Ha esetleg olyan a koponyájuk tartalma, hogy ezt nem érik fel, egyszerűen el kell őket csapni, mint megbízhatatlanokat. Ennek ez a módja, Fazekas uram.

A legsajnálatosabb ebben az esetben az, hogy az elesapott munkások nagyobb része keresztény szociálista. Reméljük, hogy a t. vállalkozó urak az innen nyert értesülés alapján rögtön intézkedni fognak, hogy onnan a hazátlan „bitangok” kivonuljanak s helyettük a jelen társadalom hasznos munkásai kezdjék meg a munkát. Ha az a munkaerő kevés, tessék a keresztény szociálisták titkárságához fordulni s ennek a közvetítésével innen Szabadkáról is kaphat kommissziókat. Azt hisszük, hogy figyelmeztetésünk nem fog süket fülekre találni, hanem józan és emberszerető szívekre, miről már többször adtak ezen vállalkozó urak tanujelet.

Ezek után egy kicsit foglalkozunk a zentai akkordosokkal is. Ezekhez már nem lehetünk annyira kimélettel, de mindamellett a szinigazságot adjuk elő. Az Egyetértésből vett értesülésünk alapján ezek a híres akkordosok azon a címen bocsájtották el ezeket a munkásokat, hogy nem tudnak dolgozni. Hát mi most azt kérdezzük, miért nem tudnak dolgozni ezek a munkások. Kik már 35—40 éves emberek. Erre feleljenek akkordos mester urak. Igazán kíváncsiak vagyunk a feleletére. Mi tudjuk azt, hogy ezek a munkások, míg hazátlan bitangok voltak, ezeknél az akkordos mestereknél dolgoztak, hát akkor tudtak dolgozni? Es most nem? De hát ugy van ez, ha a mester sötét is, csökönys is, meg egy kicsit buta is. Nem kell nagyképiüsködni, hazudni alatomosnak lenni, hagyjuk ezt a szociáldemokratáknak, hisz azoknak a mesterségük az. A mikor a zentai akkordos mesterek azt a husz munkást elbocsájtották, még hozzá azon a címen, hogy nem tudnak dolgozni, akkor ők nem a munkásokat bányegezték meg, hanem saját magukról állították ki a szegénységi bizonyítványt, mert annyit csak mi is értünk ám hozzá, hogy szamarakkal nem lehet tető alá hozni egy emeletes palotát. Ha a munkások rossz, tessék a már felépített részt lebontani, ez az igazság, ha pedig jó és lakható, mit misem bizonyít jobban, minthogy már lakják az épületet akkor ki a munkáról a hazátlan bitangokkal és vissza a régi munkásokkal. Azok az akkordos mesterek jönni fognak még mihozzánk, az bizonyos, de ne felejtsek el, hogy mi tudunk még igen épületes dolgokat az akkordos mesterek kétszínű-égeről, s le is fogjuk rántani róluk a leplet irgalom nélkül, ha észre nem térnek.

Nagyon csodáljuk, hogy a kisiparosok között vannak még olyan egyének, kiknek a szeme be van kötve és cimborálnak a hazátlan „bitangokkal.” Lehet, hogy ezek a rövid eszűek még nem tudják, hogy a hazátlan bitangok már régen kimondták, hogy nem kegyelmeznek a kisiparosnak, kiskereskedőnek. Ezért árulnak egy gyékényen a hazátlan bitangokkal.

Végül valamit Szabó, mint nagytudomány Szegő urak figyelmébe; nagyon is embertelen, álnok munkát végeztek most az egyszer. Nagytudomány Szabó, akkordos uram, reméljük, hogy előveszi a jobbik eszét és úgy fog cselekedni, mint egy becsületes emberhez illik és mi nem fogjuk keresni azt, hogy hol a becsület?

A mi a főtisztelendő plébános urat illeti, ösmerve az ő áldozatkészségét, jó indulatát, nemes szívét, nem hisszük, hogy ő kimondta volna, hogy a munkások nem tudnak

dolgozni, de ha mondotta volna is, nyugodtak vagyunk arról, hogy ezt a kijelentést azért tette, mert hamis információkat mondtak neki. Fazekas és Molcer uraktól elvárjuk, hogy ezt a diestelen komédiát, mit azok a hibbant zentai akkordosok tettek, jóvá fogják tenni még ezen a héten.

Igazságot követelünk!

Román Nándor,
az alföldi keresztény szociálisták kerületi titkára.

Három öngyilkosság.

Öngyilkos szakaszvezető.

Ma délelőtt a szabadkai 6. honvéd gyalogezred második századának szakaszvezetője, Folis József, a kaszárnya raktárhelyiségében ismeretlen okból halántékon lőtte magát, a legénység kivonulása után.

A tisztek és kártársai szerették a minden tekintetben megbízható, lelkiismeretes, munkás szakaszvezetőt. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

Életunt iparos.

A másik öngyilkos Nikora József, hatvanöt éves kádármester. Az öreg tegnap délután lakásának a kamarájában akasztotta föl magát. Egész nap ivott, s hozzátartozóinak mondta is hogy öngyilkos lesz.

Öngyilkosságának oka állítólag a bánat volt, melyet feleségének halála fölött érzett.

Az öngyilkos szobaleány.

Madár Margitnak hívták azt a tizenhat éves szobacitát, aki tegnap, valószínűleg lelki zavarában, eldobta magától az Isten legdrágább adományát az életet.

Olchvary nyugalmazott honvédezedes bibicsháti birtokán volt szobaleány. Szombaton délután lőtte magát föbe, gazdájának a forgópisztolyával.

Öngyilkosságának oka állítólag a szülőivel való meghasonlás volt.

Fényképészeti irodalom legújabb termékei.

A művészi fényképezés évkönyve.

Bolti ára 5 korona.

Szeghalmi Gyula, Amatőr fényképezés könyve.

Ára 6 korona.

Kiss Zoltán, A fényképezés kézikönyve.

Ára 1 korona 60 fillér.

Kaphatók Heumann Mór könyvkereskedésében

Szabadkán, Fő-tér, a Szentháromsággal szemben.

TANÜGY.

+ **Zomborvidéki róm. kath. tanítóegyesület** 1908. évi június hó 11-én Zomborban, a központi fuiskolában közgyűlést tart, melynek tárgyszorozata a következő: 1. Szentmise a plébánia templomban délelőtt fél tíz órakor. 2. Általános tisztújítás a módosított alapszabályok értelmében. 3. Pénztárnoki jelentés. 4. A katolikus segélyalap gyűjtőbizottság pénztárnokának jelentése. 5. A könyvtáros jelentése. 6. A közgyűlés ügyrendjének végleges megállapítása. 7. A tanítók — és különösen a katolikus tanítók jogvédelme, tekintettel az új törvényben levő fegyelmi szabályokra című tétel felolvasása és megvitatása. 8. A tanügy terén az 1907—1908. tanév alatt észlelt főbb mozzanatokról jelentéstétel. 9. Elhunyt és netán eltávozott tagok bejelentése és új tagok felvétele. 10. Indítványok. 11. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.

SPORT.

> **Football mérkőzés.** Az idei szezon első labdarugó mérkőzését 1908. május 28-án áldozó csütörtökön tartja a „Bácska” sz. a. c. a mikor a Szegedi Athletikai Club csapatával veszi fel a küzdelemet.

A mieinknek ez lesz az idén az első mérkőzése, s így résen kell lenniök, hogy

szomszédaink akik az idén már kétszer mérkőztek el ne halászzák a dicsőséget. Annál inkább szükségts, hogy összeszedjék erejüket és tudásukat, mert a szegediek csapatában játszani fog Niesner is, aki a Mac-nak volt éveken át disze, s réme minden ellenségnek.

A mérkőzés helye a zombori uti football pálya.

Mindenki használja az egyedül kipróbált ártalmatlan és biztos hatású

„REFORM” KENOCST,
mely a legújabb szer a láb-, kéz- és hónalj-izzadás ellen. Ezen szer megszünteti az izzadást, büzt és lábégést, meggyógyítja a feldörzsölést, sőt annak keletkezését is megakadályozza. Alkalmazása mellett a láb szárazon marad és biztosítja a könnyű járását. A kenőcs nem piszkít, nem fest s kellemes illatu. Már az első bekenésre feltűnő az eredmény! Nyílt sebre nem való! Használati utasítás a tégely alsó részén. Kapható ifj. Illés Antal gyógyszerárában Szabadkán, a főposta átellenében, Népbank-palota. Nagy tégely 1 korona. Próbátégely 60 fillér. 392-11

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordította: Kőrösczy Ernő. 132

Passafiore és Biagio egyként vették észre, bár gondosan titkolták, hogy valamit is észleltek volna. Most már látják, hogy mindegyik tud róla De ők majd vigyázni fognak, hogy senki se tudjon róla semmit.

Falco csak olyan épeszü, mint azelőtt volt. Néma kézzorítással ígérnek hallgatást.

Végre elkészült a koszorúval Falco. Puskacsövére akasztja s felkeresi társait. Akkor aztán így hármában beállítanak a legközelebbi majorságba, lövokat kérnek kölcsön és sietve igyekeznek a Mongibelló csucsá felé.

Vágtatás közt szót sem tudnak váltani egymással, de ha valami szállás mellett visz el utjuk, látják mily vigán, jókedvűen járja a táncot az egybegyűlt szomszéd-ság. A pajtákból vidám kacaj, pajzán tréceselés hangzik elő. Amott az öregebbje firkózik vagy malmozik nagy esendben. Falcot azonban most nem érdekli mindez. Nagy sietve üget tovább ott a sziklás tekervényes uton.

Elsőbb a mandulafák s kaktuszok majd a platánok, fenyők, bükk és gesztenye erdők egymásután maradnak el hátuk mögött.

Csak hogy hirtelen koromsötét éj feküdt rá a tájra, a nagy feketeségben most nem is látják a Mongibello igéző pompáját. Nem bámulhatták a szőlővesszőkkel teletűzdelt Monte Rozát, sem a hegyoldal himes, tarka virággal szőtt selyem takaróját.

Casa del Bosco előtt, hol végeszakad a széles ösvénynek. leugrálnak lovaikról; Biagio és Passafiore félkére kapja a koszorút s óvatosan viszik tova. Falco menetközben egyre cseveg. Most, hogy előregedett, soha sem áll meg a szája.

Arról beszél, hogy ez a hegy a huszonöt esztendőn át, a mit rajta töltött, mennyire szívéhez volt növe. Az első években, midőn mostani nagyságának alapját vetette meg, az ő hőstetteit hirdette annak minden köve. A ki itt vele ide-oda barangolt, annak úgy tűnt fel e hely, mint valami végnélküli Pergola, hol citrom virul lépten nyomon s

édesnedvű szőlőfürt integet felé. Hőstetteinek száma akkor annyi volt, mint a narancs, mely ellepi az Aetna alját. Később mikor magasabbra jutott, hőstettei megfogytak ugyan, de azért oly csodás, hatalmasak voltak azok, mint a büszke tölgy, vagy az árnyas gesztenye a meredek szélén. Most, hogy hatalma tetőpontján áll, nem törődik a hősi tettekkel. Az élete most olyan, mint a hegy kopasz csucsá, beéri azzal, hogy az egész világot lábai előtt látja. S az bizonyos, hogy senki sem mer ujjat húzni vele. Oly félelmetes most az ő hatalma, mint a hegy tűzethányó orma.

Falco hangos beszéd közt törtet ott előre. Passafiore meg Biagio szótlanul követik őt. Minél magasabbra hágna, annál barátságatlanabb lesz köröttük a tájék. A sok ásító hegyszakadék, a nehéz, fojtó kénfüst, mely lomhán gombolyog le a kráter szélén, a hegy meg-megreszkető mozgása, a tompa moraj a hegy bensejében, a süppedékes jégmező szennyes pocskáival, a dermedt hideg s a csipős, metsző szél utjukat bizony kényelmetlenné, fárasztóvá teszi. S Falco mégis azt mondja, hogy mindez ön-magára hasonlít! Mily sivár lehet így az ő lelke!

Meg-megbotlanak a kiálló jégtömbökön s nagy küzködve gázolják a fagyos hósálakat, mely néhol könnyű magasan borítja a hegyet. Az erős szél, mikor beléjük csimpaszkodik, majd hogy fel nem dönti őket. Csak nagy ügygyel bajjal jutnak keresztül a szertefutó, mély sziklaárkon, melyeket a nap melege hólével töltött most meg. Mig őket a fagyasztó hideg borzongatja össze, lábuk alatt a földet az örök tűz lobogó lángja reszketteti meg.

(Folyt. köv.)

Saját termésű,
jó minőségű
**rizlingi és burgundi
borok**
literenként 23 krajcárért
eladók. 406-2
Cim: A kiadóhivatalban.

Figyelmeztetjük a t. közönséget,
hogy a világhírű

eredeti Singer varrógépek

csak a cégünkkel ellátott saját üzleteinkben kaphatók gyári árban:

Singer Co.
varrógép részvénytársaság
Szabadka,

Teréz-tér és Deák-utca sarkán.
(Huspiac.) 409-5-1

Pénzbeszedő, jó bizonyítvánnyal jelvéttetik.

Üzlethelyiségek

kiadók

Kovács Antal házában

Vass Ádámmal szemben.

394-10-8

Kiadó bolthelyiség

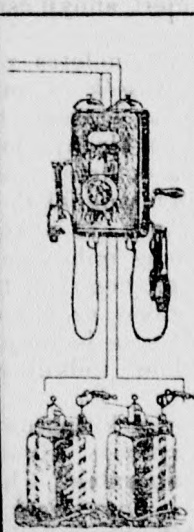
Bercsényi- és Katona-utca sarkán
I. kör, 351/a. sz. alatt, egy igen nagy
forgalmu helyen, alkalmas

fűszer-, fodrász- és kenyér-üzletnek.

Értesítés: 408-7-2

ifj. Kelemen János tulajdonosnál.

Telefon-szám 369.

GÖRÖG ANDRÁS

villanyberendező műhelye

o Szabadkán, o

V. kör, Köteles-utca 249-ik számú saját házában.

402-106-2

Vizvezeték- és fürdőberendezések
a legújabb rendszer szerint.

Javítások gyorsan és szakszerűen
több évi jótállással.

Költségjegyzék díjmentes gyári áron.

Legjobb ez idő szerint a valódi szabadalmazott „TURUL” peronoszpóra permetező,

mely a kecskeméti mezőgazdasági kiállításon aranyéremmel lett kitüntetve,

mert a hord ereje a legmagasabb gyümölcsfákra is fel visz, a szőlő permetezésnél
a legfinomabb köd arányban permetez.

Egyedüli elárusítója: **BARTEK KÁROLY, rézműves** (I. IV. kör, Damjanich-utca 614. sz. a.)
ahol is bármilyenmű permetezők javítása pontosan és jutányosan eszközöltetnek. 372-33-26